

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona.
Telefonszám: 14.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Arnyképek.

Írta: **Beksis Gusztáv.**

Budapest, jan. 25.

A magyarság terjeszkedésének és hódításának fénykora 1880-tól a 90-es évek közepéig tartott. Ez a korszak volt a magyar népesedési renezánsz.

Itt-ott jelentkezett egy-egy fekete pont már ekkor is, de tulragyogta a fény. A büszke hazaszeretettől és önérettől dagadó sziveken nem feküdt sehol kőd.

Gyönyörűség volt vizsgálni az 1890-diki népszámlálás eredményét. A ország lélekszám-növekedése 1880. és 1890. közt 10-91 százaléki volt.

Ezt a számot ragyogóvá tette a faji szempontból való vizsgálata. Ez a vizsgálat ugyanis kitüntette, hogy a magyarság 10 évi szaporodása 15-22 százalék, míg két legnagyobb nemzetiségünké, a románságé 7-77 százalék, a tót-ságé pláne 2-45 százalék.

E három szám hangosan kínálta a magyar problema megoldásához a kulcsot.

E természetes szaporodás föntartása mellett gyorsan el kell vala következnie az időnek, a midőn a magyarság az asszimilizáció által is előmozdítva, óriásilag föléjük kerekedik a hazai fajoknak. A felsőbb kultúra és vagyonosság hatalmától támogatva azután állandóan és örökre biztosítja vala a magyar nemzeti és állami egységet.

Igy jön vala létre, már a jelen század közepén a nagy Magyarország és a nagy magyar nemzet, a Dráván innen 24 millió lakosság közt

17 millió, vagyis 72 százaléki magyarral. És ez a fényes kép, a komoly és fenyegető sötét pontok ellenére még mindig ragyog.

Ma sincs más megoldása a magyar kérdésnek, mint csak ez.

Nincs semmiféle politika, vagy politikai program, mely a magyar jövődőt s a jövődöbeli nagyságot biztosíthatná a magyarság szám-beli erejének hatalmas kifejtése nélkül. Nagy nemzet s nagy állam nem lehetséges nagy szám s az ennek megfelelő gazdasági és kulturai erők nélkül.

Am hosszú időn keresztül sem államférfiak, sem politikusok, sem pártok ügyet sem vetettek e nagy kérdésre. Csinálták a régi politikát, a régi rendszer szerint. Közjogi vitatkozásba merültek, melyek lehettek szintén fontosak és szükségesek. De megközelítőleg sem lehettek oly fontosak s a nemzetre nézve annyira életbevágók, mint a nagy és hatalmas magyar nemzeti állam megteremtése etnikai, kulturai és gazdasági alapon.

És a magyar politika meddőségét mi sem bizonyítja annyira, mint a negatív eredmény. A lassu nekikészülődés. A minden eszmének a gyakorlati kivitel kátyujában való megfeneklése.

Az idő pedig mulik s a veszedelmek sorra föllépnek. A fényes jövődö képére már-már árnyak borulnak.

A születések gyors lepadásából s a kivándorlás arányának rohamos növekedéséből azonban a legaggasztóbb következtetést lehet levonni a jövőre nézve, még az általános népesedés szempontjából is. De a mig 1890-ben az általános

népszaporulat 10-9 százaléka közepes szám létére a legfényesebb elemeket tartalmazta a magyarság jövőjére nézve, az 1900-iki szürkébb szám igen aggasztó tüneteket rejt magában. Ezeket azután még fokozza a legutóbbi évek szomorú tényei, így a kivándorlás.

Ha sürgősen hozzá nem látunk a nemzet létkérdésének komoly vizsgálatához s főleg a cselekvéshez, nemcsak ki nem fejlődik, hanem szertesztét hull nemzetünk.

Akkor mindig sürűbben elkövetkeznek a majd hihetetlennek látszó esetek, hogy némely, szinte legmagyarabb vármegyénkben is tért tért veszít a magyarság.

Ki hinné, ha kétségbenvonhatatlan statisztikai adatok nem bizonyítanak, hogy Somogyban, Békésben, Osik- és Háromszék vármegyékben a mult évtized alatt, bár minimálisan, fogyott a magyarság számaránya?

Eltagadhatatlanul komoly bajnak kell ott lenni, a hol a magyarság négy, tulnyomóan magyar vármegyében visszafelölódhetett. Baj lehet ott, ahol még a legszaporátlanabb erdélyi százság is előre tudott hatolni nemcsak Szebenben, hanem az oláhok által amugy is szorongatott Székelyföldön, Osikban és Maros-Tordában. Nagy, söt fenyegető baj van ott, ahol az oláh-ság nemcsak terjeszkedik Besztercze-Naszód, Fogaras, Nagy-Küküllő- és Torda-Aranyosvármegyékben, hanem sikeresen ostromolja a székelymagyarság egyik erős várát, Háromszéket. És Kis-Küküllőben a mult évtized alatt abszolút többségre tudott emelkedni. Az oláhság Alsó-Fehérben 78-4-ről 78-8-re emelkedett, Besztercze-

A francia szalon.

— Írta: **Ferencz Tivadár.** —

Boufflers úrnő, Conti herczegnek volt szeretője és vezérszillaga a Temple palotának. A herczeg akkor ismerkedett meg vele, amikor nővéreinek, az orleansi herczegnőnek volt udvari hölgye a Palais-Royalban. Ez a nő minden tekintetben szeretetreméltó, csinos és igen szelleműs hölgy volt, aki megnyerő és lebilincselő modorával fogadta a Templepalota előkelő vendégeit. A versailli muzeumban van egy kép Olivier festőtől, amely híven visszatükrözti a fehér padlozati és vörös selyem függönyökkel díszített Temple palotának szalonját: ez az ugynevezett tükör szalon (salon des quatre glaces). Goncourt úrnő emlékirataiban leírja az ottani előkelő társaságot: Itt Beauvais herczegnő ül fekete selyem ruhában; ott megint egy idősebb hölgy látható, aki vörös selyemruhájának hosszú uszályát vonja maga után és kecses mozdulatával, valamint visszahajlott fejkötőjével magára vonja a figyelmet: ez Egmont herczegnő. Nem messze tőle a fehér atlasz ruhában és hermelint viselő Luxemburg herczegnőtől láthatni Boufflers úrnőt, aki kevéssé rizporozott hajával rózsaszínű selyem ruhában gageszövetvel körülvevett karjaival ugy néz ki mint egy fészl rózsabimbó. Mivepois tábornokné fekete selyem ruhát, ugyanilyen színű kalapot visel, széles és hosszú fehér nyakkendővel. A világoskék színű dolmányt viselő hölgy, Vierville úrnő. A fehér és rózsaszínű fejkötővel bíró, fehér nyakkendőt viselő, tüllel díszített rózsaszínű ruhában járó nő, aki egy harmatos rózsához hasonlít és az egész társaság vezérszillaga, ez maga Boufflers grófné. A pipere asztal mellett áll Bogarotti úrnő, akinek adósságát Conti herczeg kifizeti. De aki az egész társaság figyelmét magára vonja, ez a fiatal Egmont grófné, született Richelieu herczegnő. Viola-színű, szallaggal díszített, kis fehér, felhajtott kari-máju szalmakalapja van, csipkével díszített szürke selyem ruhában, nyakán, vállán és dereka körül

fehér szallagokkal, — inkább egy operába való kis pástornőhöz hasonlít, amikor kedvességhez készül. A vendégek közt látjuk még Chabillant úrnőt amint d'Ortous de Mairan matematikussal társalog. Conti herczeg mellett áll egy nyitott zongora, amelyen — egy nagy támlás széken ülve, játszik egy kis gyermek; mellette Jellotte úrnő, gitáron játszva, énekel.

A Temp'e az élvezet és a határtalan bensőségnek volt a szalonja: kamarazene, angol teaestély és egy kellemes ujtás: a livrés inasok helyett fehér fejkötő és fehér kötényt viselő fúrge szobaleányok voltak megbízva a felszolgálással.

Boufflers úrnő oldalán volt egy fiatal hölgy: Boufflers Amalia grófné, aki a házi asszonyval együtt fogadta a vendégeket; ez a fiatal grófné egyszerű, természetes modorával és találó feleleteivel mindenkinek tetszését megnyerte. Ez a szalon volt akkor az előkelő világ találkozó helye. A rendes fogadtatáson kívül, ebben a szalonban, minden hétfőn fényes ebédet adtak, ahol az udvarnak összes hölgyei és és férfiai, majdnem kétszázan megjelentek.

A XVIII. század szalonéletjében, egy új társadalmi osztálytal találkozunk: a pénzarisztokráciával.

Bernand Sámuel volt az első tőkepénzes, aki szalonit nyitott; azután Law, az ismert vállalkozónak is volt szalonja és itt, különösen a háziaszony, egy valódi regényhősnő, vonta magára mindenki figyelmét. Ismeretes szalon volt még Plénuf úrnő szalonja, akiről Saint Simon azt mondja, hogy ez az asszony az opera felhőgebe való, az istennő ábrázolására és hogy ott a magasságban mindenki csodálhassa. A vendégek fogadtatásában segédkezett neki felülő leánya, akiről egy írója azt állítja: „hogy korának első divathögye volt.” Egy szerényebb, de azért igen látogatott szalon volt Tourdaine úrnő szalonja: ez a „nőtlen bölcsészek” tanyája volt. Hetenként két fényes ebéd és minden este nagyszerű vacsora: ez elég volt, hogy sok herczeg, pair, nagykövel és a francia fővárosban megfordult előkelő idegenek

felkeressék ezt a szalonit, akikhez számtalan arisztokrata, valamint tudós és költő is csatlakozott. Tourdaine úrnő nagy tapintattal fogadta vendégeit és ebben a szalonban tárgyalták először az ország rendei összehívásának szükségét.

A pénz arisztokracziának egyik legelőkelőbb találkozó helye volt Popelinière úrnő szalonja Passyban, ahol a testi és szellemi élvezeteknek egyaránt hódoltak; Gossec és Geiffre, két jeles zenész, hangversenyt rendezett, Deshayes, a Comedie Italienne híres balettmestere vezette a táncszestélyeket és egyéb mulatságokat; a szalonnak volt állandó szinpadja, ahol leginkább vigjátékokat adtak elő és ebben a vendégszerető házban állandóan tartózkodtak írók és művészek valamint a legcsinosabb tánczosnők. Egy akkori író így nyilatkozik erről a szalonról: „Nemcsak a szinelőadások és a keddi napon történt vendégfogadtatás képezte ennek a szalonnak műsorát: hanem minden vasárnap, Páris városának előkelő körei is megfordultak ott és pedig délelőtt, hogy Gossec zenész által vezetett zenés-misében gyönyörködhessenek, délben, hogy a lukulusi ebédén résztvehessenek ezután, öt órakor, hogy a hangversenyen ott lehessenek este kilenczkor, hogy a nagyszerű vacsorán megjelenhessenek és a vacsora utáni zene hangja mellett tovább mulathassanak.”

Ennek a szalonnak királynéja Popelinière úrnő volt, egy igen szelleműs és elbájoló hölgy, akit azonban a halál nagyon korán elragadott; halálával ez a fényes szalon is megszűnt.

A nagy forradalom közvetlen kitörése előtt vagyunk; ekkor egy közönséges polgári asszony, de akinek nevének Páris már ismerte, Neckor úrnő, a genfi bankárból lett miniszter neje nyitott egy szalonit, ahol a többiek között, állandó vendég volt Sieyes abbé, Talleyrand stb. Egy huszonhárom éves, piros pozsgás, inkább férfias kinézésű leány fogadta a vendégeket; kitűnően társalgott és találó feleleteivel mindenkinek figyelmét magára vonta. Ez a fiatal leány lett később Staël úrnő, a jeles írónő. Hetenként kétszer fogadott: csütörtökön nyilvános fogadtatás volt, kedden pedig csak bizalmas isme-

Naszódban 67.3 százalékról 69.2 százalékra. Háromszékben 13.4 százalékról 14.2 százalékra. Kis-Küküllőben pedig abszolút többségre s Nagy-Küküllőben 39.7 százalékról 42.7 százalékra emelkedett.

Eme relatív veszteségeket kiegészítik a magyarság pozitív veszteségei a már említett vármegyékben.

De egyszerre általános népesedési és speciális magyar bajt mutat Baranyavármegyének és a Háromszéknek népesedési viszonya. Az elsőben pedig valahára a magyarság abszolút többségre emelkedett. Baranyában nem kevesebb, mint 114 községben, Háromszékben 28 községben fogyott a lakosság száma.

E föltűnő és sajnálatos fogyatkozások azonban nem abszolút természetiek. Részben csupán helycserét jelentenek, a mennyiben sokan átköltöztek egyik helyről a másikra. A kivándorlás is pusztítja éppen a székely és a dunántúli vármegyéket. De nem kérdés, hogy a népesedés s különösen a magyarság e deficitje kapcsolatban állnak azzal a dekadenciával, a mely nyilvánvalóan mutatkozik az egész ország népmozgalmában s fájdalom, különösen a magyarságban.

A születések leszállása a legsötétebb pontja nemzeti evolúciónknak.

A kivándorlás bármely növekedése s a halálozások legsötétebb számaránya sem volna oly végzetes és kárhozatos, mint a születések számának folytonos apadása.

A kivándorlás és halálozás bajain aránylag könnyebben lehetne segíteni. A kivándorlás nálunk kóros tünet ugyan, de sehol, s így nálunk sem a faji dekadencia jele. A legerősebb fajok, az angol, a német stb. világhódító szerepükhöz képest, nagyon hajlandók a kivándorlásra. A mi ritka népességünk mellett a kivándorlás nem világhódító ösztön, hanem részben a gazdasági viszonyok, részben a helytelen birtok-megosztás következménye. De ha a kivándorlás növekedésének a születések megfelelő növekedése volna szerencsés társa, akkor a baj nem adhatna

aggodalomra okot. A születések pótolnák a hiányt s a gazdasági viszonyok javulása, valamint célszerű kormányzati intézmények apasztanák magát a kivándorlást.

A magyarság csakis kedvező halálozási átlag-arányának köszönhetően 1896. óta, hogy szaporodás tekintetében a nemzetiségek meg nem előzték. Így történt, hogy a többség nagyobb születési aránya dacára sem került a magyarság elé, hanem vele körülbelül egy szinten áll. A szerbek és oláhok igen nagy halálozási aránya egyik fő oka annak, hogy a magyarság feltűnően megapadt születési aránya ellenére még mindig messze elmaradnak természetes szaporodás dolgában a magyarság mögött.

Ez azonban nem vigasztaló körülmény. Már azért sem, mert a halálozás számaránya nem méltó hordozója a magyarság fejlődési szupremáciájának. És hozzá a közegészségügy javulása s a kultúra terjedésén apasztani fogja a halálozások számát a nemzetiségeknél is. Hisz régebben az alföldi magyarság halálozási aránya volt nagyobb.

A legfőbb szempont pedig az, hogy a születések számaránya a kultúra bizonyos fokán ismét, a melyet mi még túl nem haladtunk, egyenesen a faji erő exponense.

Ez az, a mi megrendült az utóbbi években a magyarságnál.

Politikusok, államférfiak gyorsan és behatóan foglalkozzanak e nagy kérdéssel, melytől jövődönk függ. Ma még nem késő a nemzeti nagyság romladozás főszöközének megümentése.

Nemzeti szervezkedés.

Székelvudvarhely, jan. 26.

A politikai bonyadalmak által felidézett válság megoldásának késedelme hovatovább nyomástöbbsé teszi a helyzetet s a kényszerítő körülmények mindjobban sürgetik a kibontakozás lehetőségét; nem csoda tehát, hogy a közvéleményben nap-nap után újabb és újabb tervek és módok javasoltatnak az ország közigazgatási érdekeinek megóvása céljából s

az áldatlan helyzetben mind jobban hanyatló magyar ipar és kereskedelem védelmére.

Két-égtelen, hogy az osztrák hatalmi körök macacssága az Ausztria gazdasági érdekeit félti Magyarországtól s ezen török meg minden békés megoldási kísérlet, pedig a magyar nemzet közéletében számos vérző sebet ütött az osztrák érdekek magyar támogatása, mert az eddigi magyar törvényhozás mostohán bánt a magyar ipar és kereskedelem érdekeivel.

A kényszerítő körülmények és a fokozódó nemzeti aggodalom sugallták Holló Lajos országgyűlési képviselőnek azon javaslatát, mely szerint szervezkedjék az ország társadalmi uton s vonja meg a nemzeti támogatást az osztrák gazdasági és ipari érdekektől.

Ez a felhívás azt hangoztatja, hogy legyen az egész ország egy nagy templom, a hol néma csendben, de törhetetlen fogadalommal lépünk fel igazságunk védelmébe.

Mindaddig, míg az osztrák hatalmi körök részéről a magyar alkotmány ellen intézett támadás meg nem szűnik, ne támogassuk mi sem, semmiféle lépésünkkel az osztrák érdekeket.

Soha senki semmi körülmények közt egyetlen fillérral se járuljon hozzá az osztrák anyagi érdekek istápolásához.

A legszigorubb lelkiismeretességgel vigyázzunk reá, hogy házuunkhoz osztrák ipari áru ne kerüljön, vendéglőt, iparost, kereskedést ne látogassunk, a hol Ausztriából kikerülő ipari termékekkel akarnak ellátni.

— Egy fillért se többet Ausztriának! — Így buzdít a lelkes honatya s javaslatát azzal végzi, hogy szervezkedjünk községről községre, városról városra s tanácskozzunk a részletek és módok felett.

Hasonló mozgalom indult meg Debreczenben, Brassóban és Zalaegerszegben mindenütt bojkottálják az osztrák iparczikeket és sürgetik a Védő Egyesületek országos szervezését.

Távol az ország szívetől honnan elhangzott a nemzeti szervezkedés lelkesítő szövege — mi is aggodalommal várjuk az ország békéjének helyreállítását s azért bizalommal üdvözlöljük a nemzeti szervezkedés eszméjét társadalmi uton, de egyidejűleg mi is aggodalommal keressük a módokat és eszközöket, mert az évek óta tartó küzdelemben hiába vártuk a magyar társadalom öntudatra ébredését!

A „Magyar Védő Egyesület“ már két évvel előbb szintén igaz hazafias érzéssel szervezkedett s

rősei jelenhettek meg nála. Itt szavalta el Delille abbé a „Katakombák“ című nagy, verses elbeszélését; állandó vendége volt Lauzon herceg, a háziasszony kebelbarátja. De este tizenegyre ezeknek a keddi összejövetelek képe teljesen megváltozott. A háziasszonyt elküldték, a szalon ajtaját gondosan bezárták; megkezdődött a magas politika feletti eszmecsere. A szalonnak nem egy vendége itt, a háziasszony mellett, fogalmazta azt a beszédjét, amelylyel más nap megtámadta a kamarát. Ez a szalon aug. 10-ig, azaz a királyság bukásáig létezett.

Ugyanakkor egy más szalon is játszott nagyobb szerepet: ez Beauharnais úrnő szalonja volt, akiről egy akkori író így nyilatkozik: „Ez a szalon az egyenlőség és szabadság temploma; a szabadság és egyenlőség mindig található Beauharnais házában.“ Ebben a szalonnak találkoznak a XVIII. század végének utolsó, dicsőségteljes alakjai: Dorat, az idegen légkörben mozgó, affektált költő, akit a forradalom szele nyugtalanít; Barthélemy, Mably, Buffon és Rousseau; továbbá Brivand, a Comédie-Française jeles tagjai és két száműzött herceg. Ez a szalon, minden tekintetben elfogadta a nagy forradalom eszméit és mindent elkövetett hogy azok érvényre jussanak.

De ugyan abban az időben — 1790 ben — egy veszedelmes vetélytársa támadt a szalonnak: a klub és ez véget vetett a régi, fényes szalonéletnek.

A szalon nem felelt meg többé a kor kívánalmainak: egy finom, előkelő osztálynak műve lévén, csakis ennek az osztálynak szolgálta érdekeit. A mindig nagyobb jelentőségre vergődő polgári osztály sohasem lelkesedett a kisebb-nagyobb fényűzéssel berendezett szalonért, az ott megforduló és uralkodó társaságban pedig legnagyobb ellenségét látta. A polgárság elfogadta a sokkal egyszerűbb klubot, ahonnan azután hatalmas támadását intézte a fennálló társadalmi rend ellen.

Az első szalon, amely a forradalom alatt újra megnyílt, ez Necker úrnő szalonja volt. Ez az asszony férjével, Staël báróval hazajött Stokholmból, ahol Franciaország követe volt. Szalonja, amely az alkotmányos királyságért szállott sikra, a mérsékelt és radikális elemek kiegyenlítése érdekében működött. Ebben a szalonnak sok oly ember fordult meg, amely az aug. 18-iki eseményeket előkészítette; maga a báróné azonban tiltakozott az ellen, mintha neki

is lett volna része benne. Ebben a szalonnak jöttek össze Párizs legkiválóbb emberei, hogy szembeszálljanak azokkal, akik ellenségei voltak az 1789-iki eszméknek, és az első konsul hatalomra jutásától kezdve ez a szalon volt az ellenzék központja. De azért sok kormánypárti ember is volt ott található: az első konsul testvérei, a miniszterek, a lapok szerkesztői. A száműzöttek, mint Laval herceg, Narbonne gróf, Boufflers lovag, Sabran gróf itt vitatkoztak a forradalom kiváló férfiival: Chenier, Lemerrier, Talleyrand, Andrieu és másokkal. Egy akkori úriúri így jellemzi ezt a két osztályt: „a királpártiak itt találkoztak a köztársaság híveivel; vitatkoztak egymással és játszottak egymással és pedig úgy, ahogy játszanak a szegény fogatlan kutyák — körömtelen macskákkal.“

Staël báróné szalonja szálfka volt a diktátor szemében. Bonaparte, aki nem szerette a tudós nőket odáig ment hogy száműzte őket és egész uralma alatt a nőknek semmi befolyást sem engedett a nyilvános életben.

Az 1814-iki események után szalonja ismét megnyílt és központja volt az íróknak és államférfiaknak sőt egy ízben ott volt — Wellington herceg is. De azért igen sokan felháborodtak, nem jelentek meg többé és a báróné híres szalonjának napjai megvoltak számlálva.

Az első köztársaság alatt a francia főváros egyik leglátogatottabb szalonja volt Tallien úrnő szalonja: ezt a nő nem lehet ugyan Staël úrnőhöz hasonlítani, de kiváló nő volt és magára vonta mindenki figyelmét. Egy író azt mondja róla: „Ha hintájában diadalmasan végig vágat az utcán rendszeren hóféhér ruhában, úgy néz ki mintha felhők között lenne és egész Párizs meghajlik előtte, mint a köztársaság őrangyala, varázsa és sorsa előtt.“

Ez a feltűnő öltözötű szalonkirálynő a luxembourgi palotában tartotta szalonját és a francia főváros összes előkelő társasága igyekezett oda bejutni.

Ez a szalon az öröm és gyönyör fézke volt, halvány visszfénye a régenség idejében virágzó előkelő és kápráztató szalonoknak és a republika idejében újból felidézte a monarchia legszomorubb korszakát legromlottabb erkölceit.

Franciaország császárság lett: a szabadság megszűnt, az emberek egymástól félték és vége volt a bizalmas társalgásnak. A valódi szalon, a francia

szalon, a szellem, a maróguay, a szigorú kritikát űző szalon — nem létezett többé. Az összejövetelek megvoltak tiltva és mást nem volt szabad ünnepelni mint a dicső háborút és a nyert csatákat.

Egy pár szalon azonban ebben az időben is virágzott. Ilyen volt Contat kisasszony, a Comédie-Française ünnepelt művésznőnek szalonja, ahol az arisztokrácia számos tagjai megfordultak: de mennyi óvatosság kellett a császári kormány gyanakodásának kikerülésére! „Te neheztelsz reám, írja Napoleon nevének, mert a nőkről rosszat mondasz. Igaz, hogy gyűlölöm a cselszövő, ármányos nőket. Nekem csak a jószívű, kedves és csendes nők tetszenek.“ Napoleon csak engedelmes nőket és írkat szeretett. Ebből könnyen kitalálható, hogy milyen sors várt a szalonnak. A nők szépsége, a tiszta, rideg szépség, amely az akkor divatos római szabású nőruhában még feszesebben mutatkozott, — ez volt az egyedüli vonzóerő. Az őszinte, fesztelen csevegés helyett bizonyos kimért hang és tett és jött divatba és csak a restauráció után nyílt meg újból a szalon. Ebben a korszakban a szalon ismét oly fontos szerepet játszott Franciaországban, hogy az aki ennek az időszaknak szalonéletét leírná, az egyszerűen megírná az akkori társadalom történelmét is.

Két szalon volt, amely a császárság és restauráció közötti kapcsolatot képezi: mind a kettő, két ünnepelt művésznő, két jeles festőnek volt a szalonja. Az egyikben Lebrun úrnő trónolt, a másikban Gérard báró. Már a nagy forradalom kitörése előtt, Lebrun úrnő szalonja volt az előkelő társaság találkozási helye. A restauráció idejében leginkább a régi királpártiak találkoztak itt. A zene volt az, amely ide vonzotta az előkelő társaságot és igen gyakran énekelt ebben a szalonnak Grassini olasz operaénekesnő, aki korának egyik legkitűnőbb művésznője volt. Ennek a szalonnak vendégei leginkább a régi arisztokrácia tagjai voltak, akiket az 1830. forradalom ugyan meglepett, de szétszórni nem volt képes. Maga a háziasszony által festett arcképek díszítették a szalon falait; a többi között II. Katalin cárnő, Poniatovszki arcképe volt ott látható.

Ez a szalon 1842-ig, a jeles művésznő haláláig virágzott.

Ennek a korszaknak másik fényes szalonja volt Gerard báró szalonja. Ebben a szalonnak lehetett együtt látni a született, szellemi és pénzarisztokráciát. A vendégeket Godefroy kisasszony, a báró leg-

a kibontott zászlójára ugyanazon szent ígét írta fel, hogy ez ország közönsége vonja meg a pártolását az idegen ipartól s karolja fel a magyar gazdasági érdekeket és pártolással támogatja a használható hazai iparcikkereket és termékeket.

A „Magyar Védő Egyesület“ célja ugyan az, a mit a nemzeti szervezkedéssel bizton remélhetünk, nem kevesebb mint: „a hazafias társadalom minden tényezőjének egyesítése, hogy a hazai ipari és mezőgazdasági termelést a külföldi versenynyel szemben megvédje és fejlesze.“

S midőn a Magyar Védő Egyesület célját azonosítjuk a most javasolt országos nemzeti szervezkedés intencziójával, csodálkozással kérjük, miért nem találkozik e kettő, de lényegében egy eszme? Miért ne lehetne a most javasolt országos szervezéssel a Magyar Védő Egyesület üdvös működését támogatni?

A Magyar Védő Egyesület élén látjuk Vaszary Kolos Magyarország hercegprímását, mint fővédnököt. A központi vezetőség szolgálatába pedig oly tekintélyes férfiak állanak, mint Rákosi Jenő, Beniczky Lajos, Bujánovics Sándor, gróf Somosich Tihámér s több előkelő urak és hölgyek, kik szintén odadó hazaszeretettel szólították fel mindazon tényezőket, melyek hivatva vannak az országos jellegű hazafias egyesületet országos szervezetté fejleszteni.

A Magyar Védő Egyesület támogatását ígérték — az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület, az Ipartestületek Országos Szövetsége és az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület — s mindezeknek a megígért pártfogása mellett a Magyar Védő Egyesület eddigi esdeklő szava hiába könyörgött a hazafias áldozatkészségéhez, mert a magyar társadalomban sáket fülekre talált és az idegen iparú folyton fokozódó mennyiségben özönlött be az országba a magyar ipar és kereskedelem hátrányára és veszedelmére.

Sajnálattal kell látnunk, hogy a míg a Magyar Védő Egyesület küzd a társadalom közönségével, ezalatt újabb szervezetek tervezetnek; ilyen a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület is, melynek élére tiszteletbeli elnökül Nagy Ferencz dr. nyugalmazott államtitkárt választották a szervezők. Így létesülnek az iparvédő egyletek, külön csoportokban, a helyett, hogy az erők egybevonásával olyan országos szövetséget létesítenének, mely hatni és tenni képes lenne!

Mit ér a védő egyletek száma, ha a magyar társadalom támogatását nem tudják megnyerni? Csak egyesült erővel lehetne a nemzeti szervezkedést megalkotni!

tehetségesebb növendéke, fogadta. A báró neje társas játékokkal szórakoztatta vendégeit, a bíró pedig szellemes ötleteivel mulattatta őket. Ebben a szalonban néha Humboldt, a „Kosmos“ szerzője is volt látható, továbbá az akkor keletkező „Journal des Debats“ tekintélyes napilap szerkesztője Bertin a lap oszlopos tagjaival. A forradalom számos, a számuzetésből visszajött kiváló embert hozott ebbe a szalonba: u. m. Belgiojoso hercegnőt, Orioli tudóst, Pepoli grófot, Ricci maiquist, stb. A vendégek minden szerdán gyűltek össze, de a báró ezenkívül autuilli villájában is rendezett — minden hétfőn — egy bizalmas jellegű estélyt, ahol Rossini, mint egész fiatal-ember énekelt.

E két szalon mellett még fontos szerepet játszott Ancelet úrnő szalonja, ahonnan nem egy író jutott az Akademiába. Itt találkoztak a régi uradalom kiválóbb írói az új irodalom hangadó költőivel és nem egyszer kölcsönösen tévtra vezették egymást, akárcsak a farkasok, amikor egy sötét akolba törnek.

Befejezésül még két elsőrangú szalont kell fel-említeni: Recamier úrnő és d'Abrantés hercegnő szalonját. Az előbbinek szalonjába egyaránt tödült a született és szellemi arisztokraczia, mint Chateaubriand, Ampère, Novailles herceg, Verac gróf, Toqueville, Lebrun a költő stb. A háziasszony nagyon megválogatta vendégeit és csak kiváló emberek juthattak szalonjába, ahol tulajdonképen csak egy dologgal foglalkoztak: egymást tanulmányozták, hogy egymásnak jó tulajdonságait eljátsítsák. Az utóbbi vagyis d'Abrantés hercegnő szalonja pedig a császárpártiak egy kis de annál válogatottabb csoportjának, valamint az akkori íróknak találkozási helye volt. Az első csoport legelőkelőbb tagja volt Bonaparte Lucreán, az utóbbi csoportból pedig Balzac a jeles író. Ez egy valódi művész-szalon volt: a hercegnő szerette a fényűzést és az ünnepélyeket és különöns szeretettel volt az írók, a tisztek és a tehetséges fiatalemberek iránt; egyszóval ő rajongott a szellem lovagjaiért és a dicsőség bajnokaiért. A fia és két leánya mindig mellette voltak és segédkeztek a vendégek fogadtatásában és szórakoztatásában. Balzacrol azt mondják, hogy majdnem állandóan ott lakott és a hercegnőről így ír: „Ez a hölgy, írja a többi között, látta Napoleont mint gyermeket, látta mint ismeretlen fiatal embert; látta mint magánem-

Hogy mennyire nem tudják a védő egyletek meghódítani a magyar közönséget, elég sajnos példával igazolhatjuk, midőn rámutatunk az E. M. K. E egyik havi jelentésére, melyből azt olvassuk, hogy az E. M. K. E. által pártfogolt hazai iparcikkerek fogyasztásában mindenütt visszaesés tapasztalható. E miatt elhatározatott, hogy a honigartmányok cikkeiről ismeretterjesztő röpiratokat fognak kiadni s az Otthon hírlapírók egyesületét felkéri a honiparcikkerek ismertetése és felszinen tartására.

Szomorú jelenségek ezek — éppen most, mikor az ország közgazdasági érdeke, ipara és kereskedelme hanyatlak s közéletünk erejét vérző sebek gyengítik! — Szóljon hát az a riadó az ország minden részében, mely felébressze a magyar társadalmat, mely hivatva lenne megalkotni azt a nemzeti szervezkedést, mely képes lenne egy táborba gyűjteni az ország egész közönségét, hogy egyesült erővel és egyetértő akarattal meg tudná oltalmazni Magyarország közgazdasági érdekeit s föllendítené hazánk elnyomott iparát és kereskedelmét.

De ennek megalkotására általános nemzeti lelkesedés kell és oly lángoló hazaszeretet, mely képes legyen akkora elhatározási erőt kifejteni, mint a milyennel hatvan évvel előbb — Kosuth Lajos és kortársai akkor szervezték a honi ipar védelmére alakított — Országos Védőegyesület!

Oh, de erre nagy elhatározás kell, ezt ma már csak a magyarok tudnak létrehozni — a lelkes magyarok, kik a társadalomban maguk alkothatják meg a buzdító erőt az elhatározásra — mely méltóvá — tenné a mai nemzedéket a dicső elődöknek!

Hogy legyen a mi édes hazánkban egy erős országos szervezet, mely biztosítani képes a mi nemzeti érdekeinket.

Mily lélekemelő és buzdító lenne, ha a magyar nők maguk törekednének arra, hogy megvalósítsák a haza bölcsének ama szózatát:

„Magunk alkossuk meg házunk küszöbén az önálló vámterületet.“

Ha a magyar nők maguk hirdetőék, hogy „külföldi árukat vásárolni hazánk elleni bűn“, ki volna akkor az, ki ne hallgatna a magyar nők buzdító szavaira? Csak a magyar nők honszeretete tudná létrehozni a nemzeti szervezkedést, mely hathatósan tudná támogatni a „Magyar Védő Egyesület“ működését és abbéli törekvését, hogy gazdasági érdekeinek oltalma s a magyar ipar és kereskedelem védelme biztosítsák!

A magyar társadalom minden rétegében csak a magyar nők tudnak megteremteni azt a közzelle-

bert, azután látta haladni a dicsőség útján amint hatalmába kerítette a világot! Ez a hölgy, az én őrangyalom, aki hozzám leereszkedett, miután az égben élt, Isten közelében.

Az örökké emlékeztető 1848. év beköszöntött és vele a második köztársaság. Az egész ország egy nagy tábor volt, a szalonok pedig üresek maradtak. Csak Girardin úrnő szalonjában volt mozgalmas élet, ahol Viktor Hugo, Lamartine, Gautier és az irodalom számos más elsőrangú képviselői voltak láthatók.

A forradalom kitörése után megszűnt a tulajdonképeni szalon: örökségébe lépett a klub, kaszinó, különféle körök és különösen a kávéházak, ahol a napi eseményeket, rendszeren a gyorsan és jól értesült újságokból merített hírek alapján, tárgyalják az emberek.

A forradalom után egynehány szalon ismét megnyílt, de ezek most inkább filozófiai pártkörök voltak; a második császárság sem kedvezett a szalonéletnek és a szalon elvesztette létjogosultságát.

A valódi szalon, amint ez a XVII., de különösen a XVIII. században volt, — megszűnt lenni.

Sokan azt hiszik, hogy a szalonnal együtt, egy bizonyos előkelő szellem is odaveszett. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy bármekkora érdeme is volt kezdetben a szalonnak a finom modor és választékos nyelv megteremtésében, mégis és, ez szemellett tartandó, hogy bármilyen fontos tárgyról folyt az eszmecsere, a szalon emberei nem annyira annak tartalmát mint alakját tartották fontosnak, vagyis más szóval, a külsőre fektették a fősúlyt.

Mert mi volt tulajdonképeni célja a szalonnak?

A finom hang, jó ízlés, biztos fellépés, a vendéglátás ügyessége, a keccsel való társalgás, továbbá eszesen kigondolt ünnepélyek rendezése: mintha ez a világ nem volna egyéb, mint előkelő henyélők — szalonja, ahol elég szelleműsnek és szeretetreméltónak lenni.

De akik a komoly gondolkodást jobban szeretik mint a szelleműs társalgást vagy szeretetreméltóságot és a számottevő munkát többre becsülik a kellen és semmittevésnél, azok a szalonélet és szalonuralom megszűnésében nem látnak semmi veszteséget.

(Vége)

met, mely minden dolguokban igazán magyar nemzeti jelleggel bírna!

Forduljunk tehát a hazafias felhívásunk szózatával a magyar nőkhöz s kérjük, hogy ébredjen fel szívökben a magyar nemzet ezredéves dicsőséges multjának kegyelele, melyből a történelem éppen a magyar nőknek annyi fényes tetteit jegyezte fel!

A mai kor magyar anyái és leányai legyenek méltó utódai az ősi elődöknek!

hd.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, jan. 26.

Egy halálra ítélt gyilkosnak teljesítették az utolsó akaratát és elhivatták az ő falubeli papját, a ki neki óhajtása szerint szolgáltatassa az utolsó vigasztalást és kísérelje az utolsó útján. Az akasztó-fa alatt felébredt a gyilkosban az életösztön és verekedni, védekezni kezdett a pribékekkel. Erre a lelkész azt mondja neki: Nézd csak Jancsi, te mindig oly tisztességes jó fiú voltál, ne hozz most szégyent a faludra, ne csinálj botrányt, hadd magadat szépen felakasztatni.

Ez az adoma jut mindig az eszünkbe, valahányszor a „béketárgyalásokról“ olvasunk.

Jött Szögyén, jött Kvassay, jött Lukács és mindannyinál a „béketárgyalás“ abban állott, hogy mondjatok le szépen mindenről, legyetek oly tisztességesek, mint voltatok azelőtt, hagyjátok magatokat szép csendesen felakasztani. Más szóval: követelik a teljes, feltétlen megadást minden ellenszolgáltatás, minden koncessió nélkül, ha csak azt nem tekintjük vívmánynak, hogy a koalíciónak átengedik a kormányzást a szept. 23-iki program alapján. De ily kiegyezésbe a koalíció nem megy bele, mert így nem fogadtunk.

*

Egy k. u. k. Feldmarschall Leutnant a Neue Freue Presse-ben azt írta, hogy a hadsereg Magyarországra nézve sokkal fontosabb, mint Ausztriának. Mi ellenünk irányul főleg a szerb—bolgár vám-unió és ne ellenzzük a hadsereg harcképességét, mert ugymond, a gazdasági befolyást mindig csakis a fegyverek által lehetett elérni! Jól mondta a generális ur. Ennek a felfogásnak igazságát Magyarország ugy körülbelül 400 éve, hogy érezheti. Ausztria ehhez nagyon jól tudott érteni, de mindig csak Magyarország ellen. (No aztán meg Boszniában.) A jelenlegi harc szintén csak kiválóan gazdasági, még a magyar kommandó kérdése is az. Jelenleg egy pár ezer német katonatiszt és családja él itten nagyrészt magyar pénzből és a mit a magyar nemzet akar, az nem egyéb, hogy tegyék jövőben, ha nem is egyszerre, de lassan-lassan lehetővé a magyar ifjunak a katonatiszti pályát a közös hadseregben anélkül, hogy kényszerítve volna magyar nyelvet, magyar érzést, magyar felfogást levetkőztetni. De épp ez, amit a németek nem akarnak. Itt meg élt a német 400 év óta és ezt fenn akarja tartani még dédunokájának is.

Dehogy veszélyeztetné a magyar vezényszó a hadsereg harcképességét. Ezt a jelszót csak azért adták ki, mert nem akarják nyíltan elismerni, hogy a német kommandó biztosít annyi, meg annyi ezer német családnak jó ellátást, a melyből a magyar kommandó őket esetleg kiszorítaná. Épp ugy gazdasági, vagyis kenyérkérdés ez a magyar részről, a magyar kommandó csakis eszköz a célra.

*

Mi a különbség a magyar „alkotmány“ és az orosz abszolútizmus között? Nálunk helyre akarják megint állítani az alkotmányt, ha az országgyűlés megszavazza a Kriegs-miniszter által követelt katonát és pénzt, ha elfogadják a házszabályokat ugy, a hogy Goluchowsky ur fogja azokat kidolgozni, ha Kristóffy és Rudnay urakat vagy megtartják helyeikben, vagy adnak nekik jól megérdemelt penziót. Ha nem, majd találnak módot katonát sorozni és adót szedni országgyűlés nélkül is. Tehát az a kérdés, fizessünk-e bécsi parancs szerint országgyűléssel vagy országgyűlés nélkül? Akarunk-e alkotmányosítani játszani, vagy nem? De az eredmény — ily föltételek között — ugyanaz. Az egyik a

legalkotmányosabb Ausztria, a másik az abszolút Oroszország.

*

Édes magyar nemzetem, ne csinálj botrányt, hadd magad szépen felakasztani. Vedd meg az osztrák gyarostól jó drágán a posztót, a vásznat, meg a gallérokat. Köszönd meg, hogy a buzádra nem vet magasabb vámot, mint a szerbekére, de sőt, hogy még vámmentesen beengedi. A folyó évben, ennél a gyönyörű termésnél, a mi volt, behozatalunk Ausztriából 100 millióval nagyobb, mint a mennyit tőlünk odavitték. Tudod-e mi lesz abból a családból a hol évente több pénz megy ki, mint a mennyi bejön? Tönkre kell mennie. Igaz, a magyar földeket kivinni nem lehet, csak az a kérdés, hogy kinek a kezébe jutnak.

*

A politika ismét holt pontra jutott. Csupa bizonytalansággal, csupa találgatással van tele a levegő. Történni azonban semmi sem történik. A békéről már nem is beszélnek, a helyzet rosszabb, mint valaha. Valami eltompultság-féle ült rá az összes pártokra; mindegyik csak azt várja, hogy mit csinál a másik. Ugy látszik, mintha a politika belefult volna a Rudnay ügyének kulissza-titkaiba; ez az ügy foglalt le minden érdeklődést. A másik pikantéria, az udvari bálon történt kinos incidens is sok beszédre adott okot a pártkörökben. Mindez azonban nem politika, aminthogy politika ma már nincs is. Ma csak várakozás van, nagy várakozás minden oldalon.

*

Egyik könyvatos ujság azt adja hírül, hogy a király Budapestre akar jönni. A hirt természetesen rögtön megczáfolta a kormány félhivatalosa, azonban ez a czáfolat olyan erőteljes, hogy egyáltalában nem tudni, vajjon a czáfolónak van-e igaza. Minden esetre igen fontos s a válság történetében talán döntő jelentőségű lenne ez a látogatás, mely talán meghozná a várvavárt békét, melynek most ismét elszórt még reménye is. A helyzet vigasztalanabb, mint valaha. Az abszolutizmusról, erőszakos sorozásról és adószedésként mindegyikben szállonganak a hírek, a melyeknek eredetét és valóságát nem lehet ellenőrizni. Az ellenzék vezérei viszont tovább szervezik a törvényhatóságok ellenállását.

Mindkét oldalon makacsul ragaszkodnak álláspontjukhoz a pártok s bár a levegőben ujjabb kormányválság hírei keringenek: azt, a mi tényleg készül, senki sem ismeri. Béke lesz-e, vagy abszolutizmus? Nem tudni.

*

A hivatalos lap minapi száma egy nagyváradi jogakadémiai tanár kitüntetését közli. Az a jeles, bátor uri ember, két emberéletet mentett meg, saját élete veszélyeztetésével s ezért a királyi kegy az ezüst érdemkereszttel tüntette ki. Ez a kitüntetés kihívó lebecsülése, megálázása az állampolgári méltóságnak, egyenes lealacsonyítása a társadalmi állás követelte tiszteletnek. A bécsi burg összes alsórendű putzerei, cipőtisztítói, lakájai, harmadrangu cselédei szokták kapni azt a kitüntetést, amelyet két emberélet fejében osztogatnak most egy főiskolai tanszék tudós tanárának. A jobb cselédnek, a katonának örmestertől lefelé koronás ezüst érdemkereszt jár ki. A magyar civiltudományban jó az korona nélkül is. Biztos vagyok benne, hogy a nagyváradi hős csak azért nem kapott alacsonyabb rendjelet, mert ilyent nem ismernek Bécsben, ahol úgy látszik többre becsülnék egy jó kisubiczolt csizmát, egy fényesre surolt padlót, mint egy magyar ember életét.

Egy pillanatig se tessék azt hiinni, hogy az izzó politikai levegő hangulata hoz ki sodrunkból bennünket: egyáltalán nem. Az igazság és méltányosság, az emberi jogok elismerése az, amire legfélékenyebben kell örködni.

*

Furcsa jelenség az a mi diplomáciánk. Ennél gyámoltalanabb szervezet nincs több a világon. Se vére, se ereje, se impulzusa, nem is él, csak éppen tengődik. Rángatják hol jobbra, rángatják hol balra s oda viszik, ahová akarják. Szerbia és Bulgária a két balkáni or-

szág vámszövetséget kötött egymással, olyanfélét, aminőben mi élünk Ausztriával. — Hogy ez a mi gazdasági érdekeinkre mennyiben káros, arról sokat lehetne vitatkozni. A külügyminiszter nagy dirdurral fogott a dologhoz; nagy hangon követelte, hogy a megkötött vámuniót el kell ejteni, mert különben így meg úgy fogja rendszabályozni Szerbiát és Bulgáriát. Olvashattuk a külügyminiszterium fenyegetőzését minden hangnemből.

De mi történt? A balkáni kis államok egy szikrát sem ijedtek meg s a kicsiny Szerbia Goluchovsky fenyegetőzésére azt felelte, hogy a Bulgáriával kötött szövetséget el nem ejti semmi körülmények között, legfőleg módosítja a velük kötendő vám és kereskedelmi szerződés tartalma szerint. Szerbiának ez az energikus állásfoglalása roppant meglephette Goluchovsky urat. Erre nem volt elkészülve a nagy hatalmi monarchia külügyminisztere, hogy egy tizedrangú államocskára szembe mer szállni vele. De a külügyminiszter ur gondolt egyet s ha Szerbia nem ijedt meg és nem akar meghátrálni, hát meghátrál ő. Elvégre okosabb enged s ebben az értelemben a mi diplomáciánk mindig az okosabb szerepét játszsza.

A Jótékony Nőegylet közgyűlése.

Székeludvarhely, 1906. jan. 25.

A 30 év óta fennálló és virágzó Jótékony Nőegylet január 21-én a tagok élénk érdeklődése mellett tartotta tisztújító közgyűlését, a melyet *Damokos Andorné* elnök a következő szép- és tartalmas beszéddel nyitott meg:

Tisztelt közgyűlés! Ismét eltelt egy év Nőegyletünk életéből és elérkezve ezen határvonalhoz, ez utunkban megállit, pillanatnyi pihenésre készlet. Midőn ma be kell számolnunk egy évi működésünkről és fel kell tárunk azt megbízóink előtt: önkénytelenül felmerül lelkünkben a kérdés, ha valjon helyesen választottuk-e meg az utat, melyen haladnunk kellett és valjon sikerült-e megközelíteni a célt, melyet kitűztünk magunknak, valjon megfelelünk-e a bizalomnak, mely az egyesület ügyeinek vezetését kezeinkbe tette le?!

Fájdalom! nem tehetjük meg mindazt, mit szívünk sugallata szerint, a szenvedők érdekében megtenni óhajtottunk volna! Szűk korlátok közé szorított az anyagi eszközök hiánya; megkötötték segélyre kinyújtott kezeinket a rideg számok béklyói, melyek nem engedték meg, hogy mindenütt ott lehesstünk, honnan a szenvedés, a nyomor hívó szava hangzott felénk.

Am, azért megtettünk minden lehetőt és mégsem apasztottuk, hanem inkább növeltük azon erőforrásokat, melyek a folytonos tovább fejlődésnek és terjeszkedésnek feltételeit képezik.

Gyűjtöttünk, hogy adhassunk azoknak, kik gyűjteni nem képesek; dolgoztunk, hogy munkánk gyümölcseit élvezhessék azok, kik dolgozni nem tudnak.

Feladataink teljesítésében a szeretet vezetett, a szenvedők gyöngesége erősített és fölemelt a lesújtottak szava! Nyugodt öntudattal bocsájtjuk a közgyűlés bírói széke elé munkálkodásunk eredményét, mert bár tudjuk, hogy minden szent ügynek akadnak gáncsolói; de azt is tudjuk, hogy szétszakadnak a sötétségnek alattomban dolgozni szerető gonosz szellemei, ha az igazságnak fényes világossága sugarait szétterjeszti.

Részvétellel kell megemlékeznünk még a nőegylet szeretett buzgó tagjáról, *ö.zv. Kiss Ferenczné* tb. alelnökről, kit a múlt évben a halál sorainkból elragadt.

Vegye el munkásságának jutalmát attól, aki a szívek mélyébe is belátva, itél mindnyájunk felett! Mai közgyűlésünkkel egyidejűleg elérkezett azon időpont, melyben úgy a magam, mint tisztársaim megbízatását is a közgyűlés rendelkezésére kell bocsájtanom. Megbízatásunk lejárt; működésünk befejeződött!

Mielőtt azonban végleg megválnék a közgyűlés elnöki székétől, engedjék meg, hogy utolsó szavam is a legőszintébb hála szava legyen, azon bizalomért, azon támogatásért, azon szeretetteljes együttműködésért, melyet — mint a nőegylet elnöke — az egyelet többsége részéről, mindenkor tapasztaltam.

Felédhetetlenül kedves emlék lesz előttem azon hat év, melyet, mint a nőegylet bizalmának letéteményese, önök között eltöltöttem!

Fogadják azok, kik ez emlékekkel örökre leköteleztek, legmélyebb köszönetemet!

Most pedig a megjelent tagokat szívélyesen üdvözölve, mai közgyűlésünket ezennel megnyitom.

Közgyűlés az elnöki megnyitó beszédének nemcsak jegyzőkönyvbe ígatását határozta el, hanem azon óhajlásának is kifejezést adott, hogy az egész terjedelmébe lásson napvilágot egyik helybeli hírlap-

ban. Elnöknek pedig odaadó buzgóságáért, a tapintatos vezetésért és szíves fáradozásáért őszinte köszönetet szavaztak.

Ez után a titkári jelentés következett, amelynek tárgyalása rendén a közgyűlés köszönetet mondott *ügy. Bod K. tb.*, mint *Nagy Elemér* volt titkárnak is a buzgó tevékenységért: *ö.zv. Kassai Endrénének* pedig a szegény tanulók felruházása körül tanúsított tapintatos és körültekintő fáradozásáért; végül néhai *b. e. ö.zv. Kiss Ferenczné* volt tb. alelnök emlékét a közgyűlési jegyzőkönyvben is megörökítették.

Még csak a számadás vizsgáló bizottság jelentését tárgyalták le, örvendetes tudomásul véve azt, hogy az egyesület vagyona 1905. december 31-én 20393 50 kor. és így ismét tekiutélyes összeggel emelkedett, pedig szegények fölségelésére 2143 86 koronát fordítottak.

Mínt hogy a számadásokat, úgy a vizsgáló bizottság, mint a választmány is teljesen rendben találta, közgyűlés — a választmány javaslata szerint — *Félegyházi Antal* pénztárosnak buzgó és lelkiismeretes pénzkezelésért elismerő köszönetet mondott és őt az 1905. évi számadások terhe alól, a szokásos fentartással felmentette.

Ezzel a közgyűlés tárgysorozata rendén egészen a tisztújításig jutva, elnök maga — és tisztviselő társai nevében lemondott, köszönetet mondva azon bizalomért, szeretetteljes támogatásért és buzgó együttműködésért, melyet mindenkor tapasztalt.

Közgyűlés a tisztviselők és kivált az elnök iránt való hálás köszönetének és elismerésének jegyzőkönyvbe ígatása után *ö.zv. Kabos Károlyné* kérte fel a korelnöki szék elfoglalására és a választás megejtésére, aki az elnöki széket el is foglalván, miután a titkos szavazást senki se kérte és miután az eddig működött tisztviselők újra választása iránt tett indítványt a közgyűlés tagjai lelkes és egyhangú éljenzessel fogadták: kijelentette, hogy az 1906. tól kezdődő 3 évre, nyílt és egyhangú választás folytán, a tisztviselők kara és a választmány így alakult meg: Elnök: *Damokos Andorné*, alelnökök: *Homolay Lajosné*, *ö.zv. Szabadi Ferenczné*, rendező: *Demény Ferenczné*, pénztáros: *Félegyházi Antal*, ellenőr: *Vargha Ida*, jegyző: *ö.zv. Kassai Endréné*. A titkári teendőket pedig *Bod K. tb.* titkár végezi.

Nőválasztmányi tagok: *Bodolla Gáborné*, *Beteg Pálné*, *Dolnai Róbertné*, *Dózsa Jakabné*, *Becsek Aladárné*, *Egyed Balázné*, *Göllner Béláné*, *Maráth Józsefné*, *Mátéffy Donokosné*, *Molnár Károlyné*, *Martinovics Szilárdné*, *Nosz Gusztávné*, *Pap Andrásné*, *Röszler Károlyné*, *dr. Solymossy Lajosné*, *Spanyár Pálné*, *Sterba Ödönné*, *Szabó Andrásné*, *Szabó Dumokosné*, *Szabó Gáborné*, ifj. *Török Pálné*, *Vajda Ferenczné*, *Virágh Józsefné*, *Voith Gerőné* (24).

Férfi választmányi tagok: *Becsek Aladár*, *dr. Damokos Andor*, *Fás Gyula*, *Fejes Áron*, *Gönczi Lajos*, *dr. Horváth Károly*, *Hargita Nándor*, *dr. Imreh Dumokos*, *dr. Kovácsy Albert*, *dr. Mezei Ödön*, *Nagy Elemér*, *Nagy Kálmán*, *Pálffy Jenő*, *dr. Ráczkői Sámuel*, *Sándor Mózes*, *Sebesi János*, *Soó Gáspár*, *dr. Soó Rezső*, *dr. Solymossy Lajos*, *Szabó Arpad*, *Szabó Nándor*, *Virker Ernő*, *Vajna Zoltán*, *dr. Válcsik Ferencz* (24).

Damokos Andorné elnök azonban a megtisztelő bizalom előtt semmi képpen se volt hajlandó meghajolni, sőt a megbízására kiküldött bizottság és a közgyűlés színe előtt is ismételtelen kijelentette, hogy az elnökséget többé nem vállalhatja, el nem fogadhatja, meg nem tarthatja. Mégis, hosszas rábeszélő kérés után, az osztatlan szeretetnek, a feltétlen bizalomnak és odaadó ragaszkodásnak lelkes, egyhangú és többszörösen ismétlődött nyilvánítása következtében és hatása alatt, a bekövetkező válság kikerülése végett *igent* mondott. Így tehát, nehéz ostrom és benső tusa után a nemes lélekhez méltóan, meghozta az áldozatot, amidőn a jelen voltak öröme és megnyugvására kijelentette, hogy nem hagyja árván az egyesületet, hanem elnöki helyén marad. Elnök ezen kijelentését kitörő lelkesedéssel és éljenzessel fogadták, mert amily érzékenyen hatott volna távozása: éppen olyan örvendetes és megnyugtató maradása!

Demény Ferenczné, a rendező elnök, elébb szintén szabódott; de mert maradását az elnök elhatározásától tette függővé, egyszerűen le rakta az ellentállásnak kezéből már amugy is kiejtett fegyverét és szintén helyen maradt.

Éljenek és az egyesület virágozzék! (. . .)

UJDONSAGOK.

Székelyudvarhely, jan. 28.

Egyről-másról.

Még nem is olyan régen volt, hogy a megyei bál, vagy a nőegylet táncmulatsága ne hozta volna izgalomba az egész várost, sőt az egész megyét. Már decemberben összeült az előkészítő bizottság s a „Város és Vidéke” című helyi lapban hétről-hétre pontosan közölte a bálra vonatkozó eseményeket.

Bizony az én gyermekkoromban más világ járta még. „A Nagy szálló”-ban ifja és vénje úgy rakta a csárdást, hogy a jó öreg Ferdinánd alig győzte a talpalát valót huzni.

Pezsgő volt akkor ám nem csak a bor, de a az élet is. Ujjal mutattunk arra, ki nem tánczolt. Kinéztük a teremből, a mi annyit jelent (mai nyelven, hogy a szemünkkel tessékeltük ki.

És ma, ott a csillár alatt van a mi ifjuságunk halye.

A csillár a mai bálterem egyik legfontosabb tényezője. Ezelőtt 10—15 esztendővel az öreg urak foglaltak helyet a két karu lámpa alatt, a tánczterem közepén s onnan gyönyörködtek ifjaik mulatásában. Gyönyörködtek s irigykedtek. De szívesen is vegyülnének közéjük, de a lábak öregek, tessék csak ott maradni, ott a — csillár alatt.

Ezeket a kényszerűség szögezi le a csillár alá.

A mai tánczterem képe alaposan megváltozott. A csillár alatt ott látod hazánk jövőjét, nemzetünk diszét, virágát, a mint ásitozva, hátrattett kezekkel, tüntelőleg unatkoznak. Őt ez már nem érdekli. Ez csak amolyan kötelességszerű látogatás, melyből talán még némi haszna is lehet.

Igen haszna. Jenő ur már még sem egészen közönyös. Egyszer csak meglöki a mellele álló „kollega urat” (jogász, vagy miféle lehet a szerencsétlen teremtés) idegesen rángatja lábát, és a „kollega urral” együtt fikszirozza Margit kisasszonyt.

Margit kisasszonyt érdemes fikszirozni. A mama már másodszor hozta a bálra. Önagysága az eladó lányok sorába lépett.

Huszezer forintja van — mondják egymásnak. — Szünórakor az asztalukhoz ülünk.

Ilyen a világ a csillár alatt.

Az ifjak egykedvűsége: az ifjuság egykedvűségévé fajul el. Ettől a tétlen, lagymatag társaságtól várjuk mi a magyar társadalom újjászületését?

Az a fényes csillár számtalan sok lángjával jövőre veti fényét.

A Jenők a hozományt nézik, a Margitok a diplomát keresik. Csak a tanult ember, csak az egyetemet járt halandó „jöhet számításba.”

A lányok nézetét értem; nem is ők a hibások. A papa, a mama beiratják a gimnáziumba vagy képezdibe, vagy ha közelben nem végezheti el tanulmányait, hát jár francziára, zongorára, eszthetikára és a jó Isten tudja még mi mindenre nem.

A konyha? Ott van a szakácsné! A takarítás? Mire való a szobalány? A nagymosás? Hát a mosónő szájából is kivegyék a kenyeret? Ezekkel a kérdésekkel elégitik ki Margit kisasszonyék aggodásukat.

Bizony ez így nincs rendjén. A csillár alatt levő ifju hozományvadások s a csillár körül röpdős fiatal eladó lánykák valóban egymásra akadtak. Egy-egy sikerült frakk még sikert is érhet el, mely siker koronája a házasság.

Ez a házasság az, mely szomorúsággal tölti el miadnyájunk szívét. Az anyakönyves is, a pap is összeadhatja őket, örök hűséget is esküdhettek egymásnak, de, hogy ennek a szeretet híján való egybekelésnek boldogság legyen a kísérője, azt már nem hisszük.

A csillár rideg fénye a családi tűzhely melegét nem tudja pótolni. El a csillár alól.

Az anyakönyvi hivatal forgalma. Székelyudvarhely város anyakönyvi hivatala anyakönyvi bejegyzése szerint, a városon 1905. év folyamán 208 egyén született élve, 5 pediglen halva. Ebből törvényes 199. Az ujszülöttek száma nem szerint így oszlik meg: fiu 113, leány 100, vagyis az erős nem 13-al multa felül az ujszülött kisasszonyok számát. Sajnos, hogy az ujszülöttekkel arányban ál az elhaltak száma, amennyiben ez 211-et tesz ki, vagyis mindössze 2 egyénnel szaporodott a népesség száma. Az elhaltak nem szerint így oszlanak meg: férfi 108, nő 103. Hymen rózsánczait 71 pár vette fel, melyből 47 diszpenzációval történt, ami azt jelenti, hogy

a közönség egy része még mindig restelli, ha nevet a hirdető táblába akasszák egy olyan férfival egyetemben, kit egy egész életre választott magának.

A Casino évi rendes közgyűlését, mint jeleztük, ma vasárnap délután 4 órakor tartja meg saját helyiségében. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkár jelentése. 3. Pénztárnok jelentése. 4. Kiküldött bizottságok jelentései. 5. Költségvetés. 6. Választmányi előterjesztések. 7. Esetleges indítványok. 8. Tisztújítás.

Oltáregyesületi-estély. A székelyudvarhelyi Oltáregyesület február hó elsejére tervezett estélyét február hó 24 én tartja meg a Budapest-szálló színterében. Az estélyen való közreműködésüket már eddig is megígérték Dobó Zoltán urnó, Dr. Damokos Andor alispán és Soóthy Gyula oltáregyesületi középponti igazgató. Szemlér Ferencz prologgal, Burger Ártur monológgal szerepel a műsoron, melynek többi számát ének és bibliai tárgyú élőképek töltik ki. A fényes estélyre, melynek tiszta jövedelmét szegény templomok felszerelésére fordítják, ezuttal is felhívjuk a közönség figyelmét.

A temetkezési egyesület közgyűlése. A székelyudvarhelyi róm. kath. jellegű Első Temetkezési Egyesület február 11-én d. u. 3 órakor a Pogári Önképzőkör nagytermében tartja meg folyó évi rendes közgyűlést P. György József elnöke mellett. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. Pénztári jelentés. 3. Alapszabálymódosítás. 4. Jegyzőválasztás. 5. Indítványok. Az esetleges indítványok február 3-ig az elnöknel írásban benyújtandók.

Protestáns estély. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközösség egyházi értekezlete ma, vasárnap, jan. 28-án, d. u. 5 órakor a ref. kollegium tornacsarnokában tartja negyedik egyházi estélyét. Ez alkalomra a rendezők a következő érdekes műsort állították össze: 1. *A gyülekezet éneke*, harmonium kíséret mellett. XLII. Zsolt. 1 vers. 2. Elnöki megnyitó. 3. Szavál: *Nosz Ilonka*. 4. *A hitről*. Felolvasás, tartja Vajda Ferencz. 5. Ének duette. Előadják: *Baranyai Margit és Csizsér Erzsébet*. Harmoniumon kíséri Pál Sándor ref. kántor. 6. Részlet: Várady Antal „Iskarióth”-jából. Előadják: *Lányi Andor* (János apostol), *Bucsy Endre* (Iskarióth), *Rápoli L.* (Péter apostol). 7. *Zárszó*. 8. *Ének*: Áldd meg, Ur Isten. Belépés ingyenes; kegyes adományok köszönettel fogadtnak. Rendezők: *Nagy Ferenczné, Kolombán Lukácsné*.

Korcsolyaverseny. Midőn e sorokat írjuk, oda künn hideg téli szél sítit végig, nyikorog a láb alatt a helyenként megmaradt hó: szóval tél van a szó szoros értelmében, s így a Korcsolya-egylet pályáját tükröz sima jég borítja. Szóval az idő a legalkalmasabb, a vasárnapra kitűzött korcsolyaverseny megtartására. Tehát ilyen szempontból írjuk e sorokat, noha — január végét éljük, — megtörténhetik, hogy reggelre, midőn e sorok napvilágot látnak, langyos déli szellő suhan végig a határ felett, meglágyítva a jeget, hogy a kedvesnek ígérkezett korcsolyaverseny — szomorú szójáték — befagyjon. Az egyesület elnöksége már minden előkészületet megtett a verseny megtartására. A verseny ma d. j. 11 órakor kezdődik. A sorrend szerint 5 verseny pont van felvéve, melyeknek győzteseit igen értékes emléktárgyakkal ajándékozza meg az elnökség, amennyiben mintegy 200 korona értékű tárgyat vásárolt össze e célra. Belépti díj: tagoknak 50 fillér, nem tagoknak 1 korona, míg a töltésen helyet foglaló közönség 30 fillért fizeti. — Kedvezőtlen idő esetén a verseny febr. 4-ikén tartatik meg, melyről az elnökség külön falragaszok útján értesíti a közönséget.

Az Uránia-színház 23, 24. és 25-ikén a Budapest-szálló dísztermében előadást tartott, amidőn A párizsi asszony, Skócia és Japán került bemutatásra. Mind három este szép közönség gyűlt össze, hogy az Uránia nemes vállalkozásában gyönyörködjék, mely sajnos azonban, az elkopott lemezek folytán, csak félig sikerült.

A diák-bál, mint jelentettük, e hét szombatján, febr. 3-ikán lesz a Budapest-szálló termében. Az estély iránt megyszerte negy érdeklődés mutatkozik, s így ez este méltán fog sorakozni a korábbi évek zajos sikerű diák-bálgáihoz. A derék rendező ifjuság, mint értesülünk, az estélyen megjelenő hölgyeknek izléses tánczrenddel fog kedveskedni.

Iparosok fillérestélye. A Polgári önk. és segélyző egyesület e hó 29-iki fillérestélyét *Lots Regina* és *Issák Erzsébet* rendezik. Közreműködnek: Felolvas *Vári Albert* unit. lelkész, szavál *Lőrincz László*, monologot ad elő *Orbán Margit*, hegedű-sólot játszik *Kónya János*.

Jurista-bál. Székelyudvarhely város jogász köreiben mozgalom indult meg, hogy a farsang tartama alatt egy bált rendezzenek. Az eszmét mindenfelé örömmel fogadják, annyival is inkább, mivel az egy Diák-bálon kívül a farsangi naptárba egy tánczestély sincsen felvéve.

A parajdi állami iskola tanítótestülete február 10-én, szombaton az áll. iskola helyiségében természetani eszközök beszerzésére zártkörű tánczvizalmat rendez. Belépti díj: személyjegy 1 kor. 60 fillér, családjegy 4 korona. Kezdeté este 1/2 8 órakor. Felülfizetéseket az üdvös célra köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a tanítótestület. Vendéglősről gondoskodva. — A zenét a dicsőszentmártoni zenekar szolgáltatja.

A sétatér javára. *Miklós Gábor* szintársulata itt működésének utolsó hetében a sétatér-alap javára színelőadást rendezett. Az előadás tiszta jövedelme 44 kor. 40 fillért tesz ki, melyhez felülfizetésekkel hozzájárultak: *Dr. Valentsik Ferencz* 10 kor., *Tamás Antalné, N. N., Dr. Daróczy Ignác* 1-1 kor., *Sterba Ödön* 2 kor. Az összeget *Miklós Gábor* beszolgáltatja a városi pénztárba.

Dominó-estély. A Nőegylet a mult szerdára hirdetett *dominó-estélyét*, a mely iránt általános érdeklődés mutatkozik, az *Uránia* előadása miatt, a jövő szerdára halasztotta.

A Kobátfalvi Népnevelési Egyesület folyó hó 21-én tartotta népes gyűlésén *Dr. Jankovits Pál* székelykereszturi járás-orvos tartott egy igen szép előadást az alkohol élvezésének következményeiről. A Népnevelési Egyesület folyó évi február hó 4-én d. u. ismét gyűlést tart, melyen 2 előadás lesz és a melyre ez uton hívja meg az egyesület az érdeklődőket.

Szent Antal estély. A f. hó 23-ikára tervezett Szent Antal-estély ma este 7 órakor lesz megtartva a főgimn. nagytermében. Az estély műsora: 1. Ének Szent Antalhoz. 2. Szavál *Dózsa Sárika*. 3. Énekel *Friedrigger Giza*, harmoniumon kíséri *Szabó Antal*. 4. Szabad előadást tart *Embery Árpád*. 5. Hegedű duett: *Folbert Gusztáv és Molnár Géza* főreálisk. tanulók, harmoniumon kíséri *Németh Gyula* zenetanár. 6. Szavál *Csergő Tamás* főgimn. tanuló. Ének *Szűz Máriához*. Az estélyt *Lőfi Miczi és Déssy Ilona* rendezik.

Doktorrá avatás. *Kovács Jenőt, Kovács Dénes* derék polgártársunk tehetséges fiát tegnap avatták fel a kolozsvári *Ferencz József* tudományegyetemen a jogtudományok doktorává.

Az ipari munkások szabad lyceuma. *Szemlér Ferencz* róm. kat. főgimnáziumi tanár tartotta az ipari munkások szabad lyceumának a folyó ciklusában a negyedik előadást, a polgári Önképzőkör nagytermében, mintegy 120 érdeklődő hallgató jelenlétében „*A lélek erejének nyilvánulásáról*”. A lélek működésének megnyilvánulását ismertető előadásának főbb jelenségeit a következőkben ismertetjük. Az Isten teremtett világa nagyon szép s bár merre tekintünk és járunk, mindenfelől a leg-tökéletesebb összhang s a legremekebb alkotások intnek felénk. A növény és állatvilág minden legkisebb porszeme, az élőlények és élettelen tárgyak együttesen és egyenként hirdetik az Isten tökéletességét és mindehatóságát; valamennyi létező dolgot azonban felül mul az ember, mint leg-tökéletesebb világi lény. Az emberi test egy igen nagy pontossággal működő gép, melynek hajtó ereje a *lélek*. Innen, ettől a belső világtól nyeri testünk a mozgató és cselekvő erőt. A lélek pedig, a működéséhez megkívántató táplálékot a külvilágból gyűjti a látás, hallás, szaglás, tapintás, izlés segítségével és idegeink működésével. Nincs percz ébrenlétünkben, melyben valamelyes benyomást ne szerezne lelkünk, hogy a szerzett benyomások aztán érzést keltsenek fel bennünk. Találkozunk emberekkel, előbukkannak tárgyak, melyek mindig eszmét, gondolatot ébresztenek lelkünkben s végeredményében cselekvésre készítetik egyéniségünket. Hasonlatos az ember lelke a fotografus gépjéhez, melyben az érzékeny lemezre a napsugarak hatása alatt az előtte álló tárgy képe pillanat alatt rajzolódik le, ép így a lélekre gyakorolt hatás is pillanat alatt némelykor kitörülhetetlenül évvődik be emlékezetünkbe. Azt látjuk azonban, hogy egyes dolgok sokkal mélyebb benyomást, maradandóbb emléket hagynak lelkünkben, a mi arra enged következtetni, hogy a léleknek *hajlamai*, némely jelenségek iránt érzékenyebb megnyilvánulásai vannak. Ezen hajlandóságok közé tartoznak az öröklött lelkitulajdonságok, s az után a környezetünk hatása alatt szerzett hajlamaink. Öröklött természetesen a jó és rossz tulajdonságokat egyaránt, s ha az erkölcsi erőnk elég erős legyőzhetjük a rossz hajlamokat, míg ha a romboló hajlandóságok lelkünk egészséges uralma felett erőt vesznek, igen könnyen a posványba sülyedhetünk. A léleknek vannak ösztönyszerű cselekvései is. E cselekvések leginkább az állatoknál észlelhetők, melyek az illető faji jellegét teszik ismertté, például a pók hálósóvája, a méh szabályos sejt

munkája, a szárnyasok költése stb. mind az ösztön nyilvánulásai. A lélek munkálkodásának eredménye az elhatározás, valamely tett végrehajtására, s így mondhatjuk, hogy a lélek vezet minket munkálkodásunkban. Az emberi lélek gyümölcsei a tettek. S így a tettekben ismerik meg, az emberek lelki világát. Igen fontos tehát, hogy honnan szerzi lelkünk a táplálékát. A környezetnek: apának, anyának s a család idősebb tagjainak példája mindig irányító befolyással van az ifjabb lélek kialakulására. A rendetlen életű ember példája csak rossz gyümölcsöt terem. A nyugodt és józan családi életből rendszerint erős jellemek, törhetetlen lelkű sarjak keletkeznek. Az olvasmányok szintén hatalmas források a lélek erőgyűjtésének, melyek ha nem a lélek építésére irányulnak, megfertőzik azt, ép úgy, mint a rossz példaadás. Az utánzás hajlam szintén egyik lelki nyilvánulás. Az öröklés, megszokás, tanulmány és az olvasás alapján kialakult lelki életünk cselekvéseinek ismétlődése a jellem. Példaadás és szoktatás által törekeljük a társadalom minden tagja arra, hogy az ifjuság jellemének kialakulására szükséges intézkedéseket megteremtse, s megakadályozza minden erejével a mi az erkölcsi élet beszenyezésére irányul s a jellem helyes fejlődésének gátul szolgál. A felnőttek hatása felügyelete, mint a német és angol ifjuság példája is mutatja mindenható befolyással van a lélek helyes munkálkodására, az erős jellem kialakulására. Erre törekedjünk mi valamennyien! Szemlér F. hatásos előadását élénk tetszéssel fogadták a hallgatók, mely után ügyesen szavalt el Arany Jánosnak „A bajusz” cz. költeményét Papp János ifjú iparos, kinek készsége tettekre kell buzdítsa iparos ifjuságunk minden tagját, hogy egyetlen előadás se legyen meg szavalt nélkül. A szöveg elneklése után Solymossy Endre mondott köszönetet Szemlér F. előadónak s fejezte ki elismerését a szavalónak. A jövő előadást Nossz Gusztáv főreálisk. tanár tartja.

Halálozás. Ifj. Robonyi Adolf, Robonyi Adolf birtokos 2-od éves jogász fia, elhunyt. A derék, szorgalmas fiatal ember temetése ma lesz Kobátfalván.

Malláth G. Károly gróf erdélyi püspök a keresztény szociálizmusról a napokban körlevelet bocsátott ki. Éber figyelemmel kísérve kezdet óta a modern társadalmi átalakulás kétségbeesett küzdelmeit — úgy mond körlevelében a buzgó főpap — a szegénység, a mindennapi nyomor enyhítésével igyekeztem ezideig magam is a bajokat lehetőség szerint orvosolni. De a mikor látom a vörös szociálizmus rohamos térfoglalását, a hitetlen felforgató elemek mind nagyobb és nagyobb érvényesülését, — bár a keresztény hitbuzgalom, az intenzív vallásos szellem gyökereinek mélyítése a kimerülésig veszi igénybe összes anyagi és szellemi erőmet, nem zárkozhatom el a kérés teljesítése elől s nem tarthatom elegendőnek eddigi támogatásomat. Mélyreható társadalmi átalakulásnak állunk küszöbén s egészen bizonyos, hogy a nagy szociális probléma megoldása a legszegényebb, a legalsóbb rétegek anyagi függetlenítése lesz a közel jövő véres küzdelmeinek ütköző pontja. De valamint a szociáldemokráciának ősanja a hittől való elszakadás volt, gyógyszer sem lehet más, mint a keresztény alaphoz való visszatérés. A milyen a támadás fegyvere, olyannak kell lennie a védelem eszközének is. Irásnak irat, szónak szó, szervezkedésnek ellenszervezkedés teendő ellenébe. A vagyoni egyenlőtlenségből eredő irigységet csak úgy lehet a lelkekből kiirtani, ha a keresztény szeretet alapján gazdaságilag szervezzük s támogatjuk a gyengébb felét. Ezért kell támogatnunk a keresztény szociálizmus törekvéseit, mely a mély viláosság, keresztény szeretet, önzetlen hazafiság és a családi tűzhely szentségének védelmével szervezi és tömöríti a józan munkásokat s Krisztus szellemében készíti utját s népjogok kiterjesztésének művelésére való talaj bőven van, csak legyen hozzá munkaerő. Ott van a Székelyföld. Hol van jobb alkalom szociális közhasznú tevékenységre, mint a székely népünk között? Szükséges is a székely nép felkarolása, mert gazdaságilag válságos ponton áll: a takarékoság elvét kezdi felejteni, ami pedig züllésnek legbiztosabb jele. A szociáldemokráciától talán még távol áll, azonban mély foku elégedetlenségre, keserű gyűlöltre mutat ajkán az a megkülönböztetés, melylyel kimondja ezt a két szót: harisnyások és nadrágosok. Ezek után aggódó atyai szívvvel szólítja fel a főpásztor a székelyföldi és bányavidéki papságot, hogy buzgó világi férfiak bevonásával, összeköttetésben a keresztény szociális egyesületnek országos szövetségével, ahol csak lehet, alakítsanak munkás egyesületeket, iparos- és gazdaköröket, kath. legényegységeket. Vállvetett munkával, szélesen alapozott szervezkedéssel talán sikerülni fog a társadalmat vérbe borító szociális forradalmat kitöréseiben mérsékelni és a helyes irányba terelni. E nagy és kiválóan fontos munkában igyekezzék mindenki tehetsége, ereje, körülményei szerint egész odaadással részt venni.

Körjegyzőválasztás. A bardoczi körjegyzőség üresen levő körjegyzői állását tegnap töltötték be. A jegyzői állásra egyhangulag Jakab Lajost választották meg, ki mint helyettesített jegyző, eddig is, a körjegyzőség ügyét teljes megelégedéssel vezette.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város képviselőtestülete Demeter Dénes v. t. n. táncos elnöklettel, tegnap délután rövid egy óra rendkívüli közgyűlést tartott, lanyha érdeklődés mellett. A közkórház csatornázási ügyében most sem döntött a gyűlés, mivel elegendő számban a tagok nem jelentek meg s azt egy 15 napra újjabban összehívandó gyűlésre kitűzték. Így végeztek a Csépi Zsuzsával megkötött szerződés dolgában is. Az önkéntes tüzoltó egylettel a szemét fuvarozása és az utcák tisztítására vonatkozólag a folyó évre megkötött szerződést elfogadták. Ugyazintén elfogadták a tanács helyiségére vonatkozó és 6 évre megkötött szerződést is. Tudomásul vették, hogy Sebesi Ákos: Riemer K. Gusztávra, Szabó Albert: Györfi Tituszra ruházta tagsági jogát. A hivatalos lapra vonatkozó előterjesztést, mivel az nem tartozik a közgyűlés elibe, napirendről levették. Id. Solymossy Lajos v. tanácsost, 29 évi szolgálat beszámítással, fizetésének 78%-ával nyugdíjazták. Végül Zakor József indítványára elhatározták, hogy a gazdasági tanácsosi állást a folyó év végéig, vagyis az általános tisztújításig betöltetlenül hagyják s az idevágó ügyek intézésével László Albert aljegyzőt bízzák meg. Ezzel az ülés véget ért.

Egy hasznos új könyv. Egy székely asszony „Kolozsvári szakácskönyvet” írt és azt Lepage Lajos könyvkereskedése adta ki, Kolozsvárt. A mű tartalma gazdag és az egész háztartás körét feleleli. Beosztása helyes és könnyen áttekinthető; előadási módja pedig világos és szabatos. Mint házagótló művet melegen ajánljuk szükséges és hasznos karácsonyi vagy új évi ajándéknak, kivált a közép társadalmi osztályú székely lányok számára. A 248 oldalra terjedő és csinos kötésű műnek ára 3 korona.

x **Az epilepsia (nyavalyatörés) gyógyítása.** Az orvosi szaklapok feltűnést keltő közleményeket hoznak az epilepsziának egy új és biztos gyógyító módszeréről. E cikkek szerzője és az új gyógymód megalapítója Dr. Szabó B. Sándor speciálista orvos Budapesten, V. ker., Alkotmány-utca 5. készséggel nyújt felvilágosítást mindazon ily bajban szenvedőknek, kik egészségük célzó helyreállítását az ő új és bevált módszere segítségével elérni óhajtják.

KÖZGAZDASÁG.

Udvarhelyvármegyei erdőgazdák január 30-án tartandó értekezletéhez.

Oroszhegy, január 19.

(B. F.) Az anyagilag tönkre-jutott székelység megmentésére a magyar érdekekért lelkesen küzdő, hazafias magyar sajtó hasábjain az arra hivatott tényezők figyelmé többszörösen felhívott.

A bajok orvoslására a mozgalom meg is indult; de az, a székelységet még jobban megnyomorító hitelnyújtásnál, s a betegség diagnosizálásának megállapítását és orvoslását célzó értekezletknél, banketteknel egyebet nem eredményezett.

Székelyföldünk derék magyar népe, Magyarország őrtálló katonája, meg tovább a romlás és pusztulás útján, mert az erre hivatott körök, és maga a társadalom nem tud hazafias kötelességének tudatára ébredni.

Udvarhelyvármegye erdőbirtokosai meggyőződtek arról, hogy ezen ügyben a legsürgősebb, legegésztőbb tennivalók csiga-lassúsággal haladnak; s ha ezt ők továbbra is tétlenül nézik, s a rohanó kor egyfelől pusztító, másfelől alkotó munkájában, a társadalmi élet sürgő-forgó harcában részt nem vesznek: akkor tétlenségükkel, — a nagy rohammal s talán jóakarattal, de cselekvési hiánnyal megindult mentési akció mellett — csak önmaguk létezési alapját engedik át az előre törő társadalmi áramlat pusztító munkájának. „Segíts magadon s az Isten is megsegít” közmondásunk igazságát belátva, tapasztalják azt, hogy a mit egyesek nem képesek keresztülvinni, megvalósítani, azt egyesült erővel, közös akaratú összefogva egy kis felsőbb jóakarat mellett el végzik ők.

Tudatára ébredtek annak, hogy ma már nemcsak a szellemi irány változott, s a társadalom külső alakja vett fel más köntöst, hanem a gazdasági viszonyok is új alapra helyezkedtek, s új rendszert és

más kezelést kívánnak, s ezen célból igen fontos tárgysorozattal Székelyudvarhelyen január hó 30-án értekezletet tartanak.

Az erdőtvénynek a vidék gazdasági igényeihez nem alkalmazkodó szigorú keresztül vitele sok helyütt a székely gazdákra káros befolyással volt; mert a nagy kiterjedésű s az egyes birtokosokra telekkörnyileg bekebelezett, s így kizárólagos tulajdont képező erdőket — feltétlen erdőtalajnak minősítve — állami erdészeti kezelés alá rendelte, s ez által a havasok aljában fekvő községek lakóinak az egyedül jövedelmező állattenyésztését fejlődésében nem csak akadályozta, hanem néhol tönkre is tette.

Az erdőbirtokosok megtartandó értekezletének célja — nagyon helyesen — a nem feltétlen erdő talaju erdőknek az erdészeti kezelés alól való kivétele, és az állattenyésztés szempontjából tetemesen nagyobb jövedelmet nyújtó legelő, kaszáló, rét és szántó műveléssel a birtokosoknak szabad gazdálkodásában való hasznosítása.

Nem szándékom a dolog érdemében mélyebben bocsátkozni s a nagyobb kiterjedésű erdőbirtokkal bíró székelységnek az erdőtvény szigorú alkalmazásából származott bajait feltárni; hanem örömmel üdvözölöm Udvarhelyvármegye erdőbirtokosait a cselekvés terén s megkezdett munkájukhoz sikert kívánok. A kezdeményezés ne legyen pusztán szalmaláng, hanem komoly férfiak bignád és megfontolt cselekedete, s tegye ezen ügyet magáévá a vármegye gazdasági egyesülete is, mert meg vagyok győződve, hogy ezen mozgalom jól megérlelt gyümölcse a székelység nyomorára a legnagyobb enyhülést nyújtja. Adja Isten, hogy úgy legyen.

Uj gazdai kör. A napokban alakult meg Homoródszentpéter kisközségben a gazdakör 30 taggal. Működését is megkezdte, amennyiben tagjai hetenként kétszer összegyűlnek és hasznos, szakszerű felolvasásokat tartanak. Tisztviselői a következők: Elnök Nagy Gyula tanító, alelnök Székely Miklós, jegyző Jobb Dénes, pénztárnok Jobb Ferencz. Az önképzés üdvös munkájára tömörült derék székelyeket örömmel üdvözöljük.

Az Oláhfalú és homoródszentpéter takarékpénztár, 14-ik évi rendes közgyűlését febr. hó 14-én délután 2 órakor tartja meg Szentegyházfaluban. A pénztár forgalma 1905-ben 869 ezer 556 kor. 50 fillérre emelkedett. Az intézet tisztanyereménye 7900 kor. 69 fillér.

A huszvizgálat rendezése. A földmivélsügyi miniszterium egyik szakosztályauál, — mint nekünk írják — már teljesen készen áll a huszvizgálat országos rendezéséről szóló szabályrendelet-tervezet, csak rövid idő kérdése lehet, hogy ezt a minden tekintetben kiváló fontosságú szabályzatot a kormány életbeléptesse. A szabályrendelet-tervezet főbb intézkedései a következők:

A jelentékenyebb huszfogyasztással bíró községek kötelesek közvágóhidat építeni, úgy hogy nagy- és kisállatokat lehetőleg külön lehessen vágni. Nagyállatokat kizárólag csakis közvágóhidon szabad vágni; a kisállatok vágásánál (juh, kecske, sertés) a községi képviselőtestület határoz. Minden község gondoskodni tartozik a szükséges számú huslátókról (huszvizgálóról) és ezek képesített helyetteséről; a közfogyasztásra szánt állatot életben is meg kell vizsgálni; a szarvasmarhát lovat még akkor is, ha magánfogyasztásra kerül. Malacot nem szabad közfogyasztásra kethetes kora előtt levágni; a gödölénynek legalább háromhetesnek, a borjunak négyhetesnek kell lennie. Több szakasz intézkedik rész'etesen a levágás módjáról s a levágott állatok husának és szerveinek a vizsgálatáról s végül a szabadrétekről szóló fejezet kimondja, hogy minden jelentékenyebb huszfogyasztással bíró városban szabadréteket kell létesíteni. A szárnyasok, halak és vadak is a huslátó felügyelet alá tartoznak. A szabályrendelet intézkedéseinek a megsértői 200 koronáig büntethetők, vagy esetleg tizenöt napra elzárhatók.

NYILTTER.

Nyilt levél Br. Orbán Ottó urhoz.

Mai napon azon valótlán és a tisztesség minden célját kártul rosszakaratu felhívását olvastam, melyben a folyó hó 30-ára összehívott értekezletet azzal rágalmazza, hogy az erdő kezelési költségeket felakarjuk emelni. Midőn ezen galád eljárást vissza utasítom kérem a jó Istent, hogy a ki az erdő kezelési és őrzési költségeket felemelni még csak meg is gondolja, kerüljön a brassói feyintezetbe.

Fenyéd, 1906. jan. 26.

Balázs Károly.

Döntés előtt.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, jan. 27.
(Érk. d. u 5 ó.)

Bécsből telefonálják: Andrassy Gyula grófot ma délelőtt 11 órakor háromnegyed órai magánkihallgatáson fogadta ő felsége.

A kihallgatás után Andrassy gróf kijelentette, hogy a királytól megbízást nyert arra, hogy a parlamenti többség vezéreinek szóbeli üzenetet adjon át

Andrassy ma a délutáni vonattal Budapestre utazott, hogy a legfelsőbb megbízásnak haladéktalanul eleget tegyen.

A királynak a koalícióhoz intézett üzenetének tartalmáról Andrassy Gyula gróf minden felvilágosítást megtagadott. Egy kérdésre azonban annyit kijelentett, hogy a helyzet tegnap óta sem vált kedvezőbbé.

Andrassy Gyula már legközelebb ismét Bécsbe jön, hogy a királynak ismét jelentést togyon.

Andrassy Gyula kihallgatása előtt a király Pittreich közös hadügyminisztert fogadta. Ezen kihallgatás kétségtelenül kapcsolatos azon megbeszéléssel, melyet a hadügyminiszter tegnap Andrassyval folytatott.

A király Fejérváry miniszterelnököt délután kihallgatáson fogadta.

Andrassy Gyula Hadik János gróf után ma délben Bécsből telefonon közölte Kossuth Ferenczcel, hogy még mai nap folyamán Budapestre érkezik, magával hozva a király üzenetét a koalíció számára.

Hétfőn és kedden az összes koalíciós pártok értekezletet tartanak külön-külön és valószínű, hogy szerdán az ellenzéki pártoknak együttes értekezletük lesz

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája
Telefonszám: 14.

A híres

ANGYAL-készítmények:

Angyal közhivószer (egy üveg elhasználása után biztos hatás) üvege 2 korona.

Angyal-kenőcs (bőrviszketegség, bőrkítések ellen) téglje 3 korona.

Angyal-fagyszész (fagydagatok ellen) üvege 2 k.

Számtalan hálalevél. — Raktár Ausztria-Magyarország részére az egyedüli készítő

„ANGYAL”-gyógyszertra, Hatvanban.

Postai szétküldés naponta.

Elektro-Vitalizör,

Dupla Villanydelejes kereszt vagy csillag

R. B. 86967. sz. Gyógyít és feladit jóállás mellett közhivós, rheuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, tüdőgás, nehéz hallás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkor, fogfájás, migrén, tehetetlenség, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 86967. számú készülményem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, szívesen visszakapja a pénzét.

Ahol már semmi sem használ, ott kérem az én készülményemet megkísérlelni, megvagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A kiskészülék 4 korona, könnyebb betegségeknek használható
A nagy készülék 6 kor. idültbetegségeknek alkalmazandó.
A központ elárúsítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel bel és külföld részére

Auffenberg József, Budapest, VIII. Bezerédi-u 3.

FIGYELEM!

Küry Klára, Komlóssy Emma stb. neves művésznők által állandóan használt, Franciaországban kitüntetett s legjobbnak elismert:

a Janovitz-féle Gyöngy-kréme téglje 1 kor.
a Janovitz-féle Gyöngy-zappan darabja 80 fil.
a Janovitz-féle Gyöngy-pouder (rózsa, fehér és krém-színben) doboz 1 kor.
a Janovitz-féle Gyöngy-arcvíz üvege 2,50 fil.
a Janovitz-féle Gyöngy-kézfimító üvege 70 f.
a Janovitz-féle Gyöngy-szájvíz (a szájpada, fogak erősítésére) üvege 1 k. 60 f.

Kapható az egyedüli készítő

„Angyal” gyógyszerárban, Hatvan.

Diszkrét postai szétküldés naponta.

En, Csillag Anna

185 cm. óriás hosszú Loreley hajamat az általam feltalált kenőcs 14 havi használatát után értem el. Ezen kenőcs az egyedüli szer a haj ápolására, a növény elomlására, a fejbőr erősítésére; uraknál erős és teljes székállt növeszt és már rövid idejű használat után a hajnak, mint a szakállnak természetes fényt és teltséget kölcsönöz és megóvja ezeket a korai megöszüléstől egész késő agykorig

Egy téglje ára 1, 2, 3 és 5 frt.

Postai szétküldés naponta az összeg előzetes beküldése vagy utánvétellel az egész világba gyárba, hova minden rendelés intézendő.

Csillag Anna Wien, I., Grablen 00

Mühle Vilmos csász. és királyi udvari szállító

Nagybani tenyészetek kivitelre. **TEMESVÁR.**
Mag és növény, rózsák, fák és tülevelűek, fa- és növénycsemeték.

A legjobb magvak és virághagymák

A legszebb növények, rózsák, dívatvirágok

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfák

(62 hold terjedelmű faiskolák)

Mindent saját nagytenyészeteiből. — Postakötegek magvakkal 5 kor. felül bérmentve. — Mühle új „Tanácsadója” vevőknek ingyen. Pompás főárjegyzék vevőknek kívánatra.

Egy háztartási mérleg ingyen!

Méresen olcsó árak mellett küldöm szét tullekosított raktáramból világhírá kiválóságúként általánosan kedvelt mexikói ezüstáruimat és pedig 6 drb mexikói ezüst asztali kóst 6 drb mexikói ezüst evő villát, 6 mexikói ezüst evőkanalat, 12 drb mexikói ezüst kávékanalat, 8 drb kiváló dessert kóst. 6 drb kiváló dessert villát, 1 drb mexikói ezüst levesmoritó kanál, 1 drb mexikói ezüst tejszűrőt, 2 drb elegáns szalon asztali gyertyatartót, a 46 drb összesen csak 6 frt 50 krajczár.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomként egy szavatosság mellett pontosan működő 12 és fél kiló hardképességű háztartási mérleget kap teljesen díjlanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 24 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges beküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból.

AUFFENBERG JÓZSEF

Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3.

ÁRJEGYZÉK

minden hangszerről kivánatra ingyen és bérmentve küldetik. **

Első kézből, a gyárban vásárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

Stowasser J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi-tárogató és a hangfokozó gerenda feltalálója
BUDAPEST, II., Lánchíd-u. 5.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk 3, 4, 5, 6 forinttól feljebb a legjobb felszerelésben.

Hangfokozó gerenda mely által bármely sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítással 4 frt.

Karmonikák legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangokkal, 2,50, 3, 4, 5 forinttól feljebb, különleges acélszínű hangversenykarmonikák, saját minták.

Tárogató rózsafából ujezűst bilentyűvel és iskolával 30.— forinttól feljebb

Karmoniumok, világhírű legjobb gyártmány, 65 forinttól feljebb

Zenekarok teljes felszerelése előnyös feltételek mellett, jutányos árral, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakszerű pontossággal, jutányos árral eszközöltenek.

Kezesség minden egyes hangszernél
Kivitel nagyban és kicsinyben

Gazdaknak ingyen!!

Hasznos tanácsadó a házi állataink hizlalására és táplálásához, valamint ezek betegségeiről és ettől való megóvhatóságukról című minden gazdának nélkülözhetetlen könyvet mindenkinek, a ki e lapra hivatkozik, ingyen és bérmentve megküldöm. Olvasókönyvek és gazdasági egyesületeknek kívánatra több példányt küldök.

AUFFENBERG JÓZSEF, Budapest, VIII. Bezerédi-u. 3.

Magyar Regényírók

A legértékesebb magyar regények egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben

Szerkeszti

Mikszáth Kálmán,

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók életrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel

Az írók névsora:

Baksay Sándor
Beniczky B. Lenke
Beöthy László
Beöthy Zsolt
Bródy Sándor
Csiky Gergely
Degré Alajos

Dóczy Lajos
B. Eötvös József
Fáy András
Gaál József
Gárdonyi Géza
Gyulai Pal
Herczeg Ferencz

Iványi Ödön
Jókai Mór
B. Jósika Miklós
Justh Zsigmond
B. Kemény Zsigmond
Kutty Lajos
Mikszáth Kálmán

Nagy Ignác
Palfy Albert
B. Podmaniczky F.
Pulszky Ferencz
Rakosi Jenő
Rakosi Viktor
Toldy István

Tolnai Lajos
Vadnai Karoly
Vas Gereben
Verseghy Ferencz
Werner Gyula
Wohl Stefanie

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön díszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom papíros. Diszkrét izlésű bekötési tábla.

Most megjelent harmadik sorozat tartalma:

Gaál József: Szirmay Ilona. Illusztrálta W. Eperjesi Karoly.
Jókai Mór: Az új földesúr. Illusztrálta Márk Lajos.
Iványi Ödön: A püspök atyafisága. Két kötet. Illusztrálta Gergely Imre.
Rakosi Viktor: Elnémult harangok. Illusztrálta Grünwald Béla.

Az előbb megjelent első és második sorozat tartalma:

Baró Jósika Miklós: A csehek Magyarországon. Illusztrálta Kimnach László.
Tolnai Lajos: Baróné ténsasszony. Illusztrálta Kriesch Aladár.
Justh Zsigmond: A pénz legendája. — Gányó Julcs. Illusztrálta Tull Ödön.
Herczeg Ferencz: Pogányok. Illusztrálta Pataky László.
Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrady Antal.
B. Kemény Zsigmond: Rajongók. Két kötet. Illusztrálta R. Hirsch Nelli.
Palfy Albert: Esztike kisasszony professzora. Illusztrálta Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A Magyar Regényírók minden művelt magyar ur családj örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félfelvenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. A második 5 kötet most hagyta el a sajtót. A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 korona. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető bármely könyvkereskedés útján. Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Szentpéter Gergely

tudatja, hogy már átköltözött az ujonnan épült Frölichné-féle házba
az Alsó-piacz-térre,
 a cukrászda mellé, s egyuttal a n. é. közönség szives partfogását kéri.

Harisnya különlegességek!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Dúsvászték a legdivatosabb női-, férfi- és gyermekharisnyákban.

Kallós S. BUDAPEST,
 VIII., József-körút 9 sz.
 12 pár saját kötésű fekete scérna harisnya 10 korona.

A székelyudvarhelyi ipari és gazdasági hitelszövetkezet igazgatósága és felügyelő-bizottsága együttes ülésében a betétek után az 1906. évre is 5°,₀-os kamatot és a szokásos tőkekamatadó fizetést határozta el az Igazgatóság.

A világhírű csiraképes
**Erfurti gazdasági, konyha-
 kertti és virágmagvak**
 dúsvásztékban kaphatók
Haáb és Heitz cégnél Sz.-udvarhelyt

Kitűnő
Erdélyi hegyi borok

a legelőnyösebb árak mellett
HAÁB és HEITZ cégnél kaphatók.

Asztali bor	1 l.	— 32 kr.
Marosmenti bor	1 l.	— 40 kr.
Finom pecsenye	1 l.	— 50 kr.
Tramini	1 l.	— 60 kr.

Nagyobb mennyiségű vételnél árkedvezmény.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel
Haáb és Heitz

Naponta friss szállítmányu
kiváló finom tea-vajat
^{1/2}/₄ ^{1/4}/₈ Kgrmos adagokban, előnyös árak mellett január hó 24-étől kezdődőleg az egyedüli főelárusítóknál
Haáb és Heitz cégnél mindig lehet kapni Székelyudvarhelyt.

AZ UDVARHELYMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1906. évi február 18-án délelőtt 11 órakor, Székelyudvarhelyen hivatalos helyiségében tartja meg

XXIV-ik évi rendes közgyűlését.

TARGYSOROZAT:

1. Az Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó jelentés.
2. Az Igazgatóság és felügyelő-bizottságnak szabályszerű felmentése iránti határozat.
3. Oklándon egy fiókintézet felállítása és az alapszabály erre vonatkozó X fejezetének megfelelő módosítása.
4. Oklándon felállítandó fiókintézetnél a szükséges hivatalnoki állások rendszeresítése.
5. Választások.

Figyelmeztetés. A közgyűlésre a t. részvénytulajdonosok azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a gyűlés megnyitásáig, lehetőleg a megelőző két napon az intézet pénztáránál letenni s magukat igazoló jeggyel ellátni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint az Igazgatóság évi jelentése, a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal, az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt a részvényeseknek rendelkezésére áll.

Székelyudvarhely, 1906. január 15.

Az Igazgatóság.

Nincs többé iszákosság!

a Zoa-por használata után, amiről ezer meg ezer köszönőlevél önként beérkezett. A Zoa-por kávé, ital, étel vagy szeszitalban adható anélkül, hogy erről az ivó tudomásul bírjon. Teljesen ártalmatlan.

A Zoa-por többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert előidézi azt a csodababát, hogy az iszákosnak a szeszitalokat ellen-szenvenessé teszi.

A Zoa-por csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér vagy leánygyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását. Zoa a családok ezreit békítette ki, sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Nem kevés fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok ember életét számos évvel meghosszabbította. Egy adag ára egy teljes kurához 10 kor. Szétküldés titoktartás mellett portó és vámmentesen történik, utánv. vagy a pénz előleges beküldése mellett Szállítja

AUFFNEBERG JÓZSEF. Budapest, VIII. Bezerédi u. 3.

32—1906. végh.

Arverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi hogy a székelyudvarhelyi kir. járás-bíróságnak V. 77912—1905. plg. számú végzése által Az agrár takarékpénztár részvénytársaság fiókintézetnek, képviselve Dr. Válcsik Ferencz ügyvéd által, székelyudvarhelyi Füstös Imre, neje és Dr. Török Pál ügyvéd ellen 400 korona tőke s járuléka iránti ügyben, alpereseknél Székelyudvarhely községben összesen 960 koronára becsült következő javai, u. m.: Három drb vaságy barna színűek, három drb vendég vaságy mátrácz ruganyal ellátva, egy kihuzós pulituros barna színű asztal 2 táblával, 6 drb ebédlő szék sötét barna bőrrel behuzott, (utánzott) és még 5-től 13 tétel alatti különbféle házi ingók Székelyudvarhelyen rendre alperesek házában 1906. febr. hó 8-án, d. e. 9 ó. nyilvános árverésen el fognak adni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendő, esetleg a becsáron alól is a többet ígérőknek át fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasítani.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.
 Sz.-udvarhelyt, 1906. jan. hó 24-én.

Biró Sándor, kir. bírósági végrehajtó.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„Szarvas“ vagy „kulcs“ szappan)

Legjobb, legkiadósabb s ezért a legolcsóbb szappan.

Ment minden káros alkatrészekről.

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és a „szarvas“ vagy „kulcs“ védjeggyel legyen ellátva.

BRASSÓI PORTLAND CEMENTGYÁR

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portlandora cementet olcsón ajánl

Brassóban Székelyudvarhelyt kapható Rösler és Gábor uraknál.